Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 24/0306
22.01 20 20 год.
Скопје

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 16 јануари 2020 година, врз основа на примена жалба од Здружение „Доверба“ - Куманово, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Експрес“, со текстот насловен „Директор на кумановска гимназија ги заклучил учениците за да не протестираат (Видео)“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 24 декември 2019 година, Здружение „Доверба“ - Куманово поднесе жалба за текстот со наслов „Директор на кумановска гимназија ги заклучил учениците за да не протестираат (Видео)“, објавен на 20 декември 2019 година, на интернет - порталот „Експрес“ (www.expres.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Експрес“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 16 јануари 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најпрво, утврди дека се работи за новинарски производ без автор, чија содржина се сведува единствено на наслов, една реченица и видео-снимка, а пренесува

информација дека директор на кумановска гимназија наводно ги заклучил учениците во училиштето за да не протестираат против загадувањето на воздухот.

Содржината, несомнено, произлегува од јавниот интерес, но не на начин на кој е пренесена информацијата. Новинарот воопшто не се потрудил да обезбеди објективна и проверена информација и да ги согледа сите значајни аспекти на темата за која се говори.

Новинарскиот производ е едностран и сензационалистички, а начинот на кој е обработен нуди готови заклучоци и судови. Ова од причина што новинарот не го испочитувал основното новинарско правило да обезбеди став од релевантна институција, во случајов, од Министерството за образование или од директорот на гимназијата „Гоце Делчев" во Куманово, каде што наводно се случил инцидентот.

Затоа, во отсуство на официјална потврда на случајот, авторот морал да изрази резерва, воздржаност и сомнеж кон видео-снимката, која не е ниту функционална, односно не може да се отвори. Дури и да се отиде на понудената опција „повеќе", поставена под текстот на „Експрес", порталот не нуди објективна потврда на случајот, туку го пренесува читателот до истата сторија на друг интернет-портал, кој исто така, има поставено видео од наводниот инцидент. Но, и од оваа видео - снимка, најверојатно произлезена од социјалните мрежи и со траење од осум секунди, не може реално да се утврди дали навистина учениците биле заклучени во училиштето.

Според горенаведеното, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, отстапка која е нагласена во насловот и во следната реченица:

„Директор на кумановска гимназија ги заклучил учениците за да не протестираат (видео)".

„Ова е диктатура порачааа учениците од гимназијата Гоце Делчев во Куманово откако директорот на училиштето им ја заклучи влезната врата со цел да го спречи нивното право на протест загарантирано со устав.

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна", особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет-порталот „Експрес“ (www.expres.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595